

ציון לנפש יקרה.

היום הובל פה לקברות בעצם ימיו, כבן ארבעים וחמש, ידו נפשי מנוער, אוהב טהר לב, החכם הנכבד מוה' יעקב מרדכי לעווניזאהן בן הרב הג' ר' ארי' ליב ראב"ד דהוראדנא, הנודע לפנים במכ"ע לבי, אשר הרכה להביא בס מאמרי חכמה ונקורת נאמנה, בשם "ימ"ל" מחבר ספר קטון חכמות ורב האיכות, האדם בצלם אלקים".

מופלג בתורה, חכם בחכמות ולשונות, בר לבב ואיש-מדות מאין כמוהו נפל היום בישראל וכל יודעיו ומכיריו מרחוק ומקרוב אף כי יודעי ערכו כמוני היום ואהבתו לעמו אשר היתה כאש עצור בעצמותיו, יבכו ויתאבלו על אבדן כלי יקר, כי לא הרכה השאיר אחריו כמותו. עיני יורדה מים ובהגיגי נשכר לבי בקרבי כי גדול הכאב מאוד. אי הלשון הממהרת לדבר ולכתוב אמרי שפר בשפת קדש, בשפות רוססיא ופולאנית, איך עתה לוחכת את העפר! הן בבואו לעיר מולדתי סערהיית לפני עשרים וחמש שנה לא ידע שפת פולאנית ואחרי כן בצאת ראשונה מכ"ע פו-לאני לבי בשם "Jutrzenka" הרבה ימ"ל להביא גם למ"ע ההוא בשפתו ובלשונו סבכורות מאמריו המחוכמים וכשנת 1861 היתה ביני ובינו פאלעטיק ארוכה במכ"ע ההוא.

לפני ירחים אחדים בא הנה לרגל עסקו עסק בנין המסלה, לגמור פה חשכונותיו עם הגבירים האחים פרומקין. במשך שבתו פה בקרני תמיד בביתי ויערב עלי שיחו בכל עת, כי דבריו היו בהשכל ודעת, דברי תורה וחכמה ודברים כבושים ע"ד מצב עמנו והשכלתו. עוד לפני שני שבועות בקרני בפעם האחרונה ונשב יחדו כשלוש שעות וזכרון ימים עברו עם זכרון כל אוהבינו מקדם עלה לפנינו וכראשם ידינו החכם הנכבד מוה' דוד גארדאן נ', יליד עירנו סערהיית, עוזר למכ"ע, המגיד. אז נדברנו על העת אשר עמד במסה בוילנא להיות רב בישראל מטעם הממשלה

וגם השיג תעודה כדת המשלימים חוקם כבית מדרש הרבנים, רק מסכות שונות שם אח"כ אל המסחר פניו עד היום הזה.

כפעם ההיא הבטחתיו לבקרהו בחדר משכנו פה בהאטעל דרעזדען". לפני ימים אחדים מלאתי הכטחתי ולדאבון לבי מצאתי שוכב על ערש דוי. אין ערוך לשמתתי אשר שמח בי ויספר לי כי הסכנה ע"ד חליו הוא ממנו והלאה וכן גם בעיני.

בקרתי עוד פעמים, יום אחר יום, ובכל פעם מצאתי במצב טוב מאשר בתחילה. אך אהה ליום, יום האתמול, אשר באתי לראותו ולשוחח עמו כפעם כפעם, והנה מצאתי מת שוכב כאבן דומס על הארץ ואצעק מנהמת לבי: לעווניזאהן איננו! צנא מלא ספרא, חכם ובר לבב, איש רעים להתרועע, אוהב עמו ומצדיקו בכל עת כמכ"ע רוססיים ופולאניים, איש דגול מרובה איננו כי לקח אותו אלקים! חבל על דאבדן ולא משתכחין! ינחם ה' את כבוד אביו הרב האב"ד הנ"ל, את אלמנתו ואת יתומיו, בת אחת ושלושה בנים, ואת כל אוהביו הרבים המתאבלים עליו כמוני היום ותהי נפשו הטהורה צרורה בצרור החיים. הכותב בדמע עיניו וכדמי לבבו אליעזר יצחק שפירא.

ווארשויה, יום ה' י"א אדר א' תרל"ח.

גם אנכי בכה אככה ועיני יורדה מים לשמועה ההיא מדאבת רוחי, על מות בחיר אוהבי מימי נעורי בו רצתה נפשי כל הימים. הה מי כמוני יודע להוקיר ערך יקר נפש המנות היקר והנכבד ישר באדם ההוא! במדותיו הנעלות ויקרת נפשו העדינה דגול היה מרובה. אוהב תורה וחכמה, אוהב אמת, אוהב עמו בכל נפשו ומאדו כמוהו יקרה מציאותו בימינו אלה. נפשי תשתוחח ולבי יחיל בכתבי הטורים האלה, ע"כ דברי מעטים. קבלי נא נפש עדינה ומאד נעלה, את דמעות עיני אשר אנסכן בזה על מוצח אהבתנו הנאמנה. זכרוןך לא ימוש כל הימים אשר הוא חי בעמק הכנא הזה מלב ידיך המתאבל עליך מקרב ולב עמוק

דוד גארדאן.